

XOR BOLÍP QOSÍQ AYTÍW

Tólegenova Janar

ÓZMKÓMI NF “Folklor hám etnografiya” kafedrası

“Baqışılıq hám dástanlıq” qaniygeligi 2-kurs studenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10258630>

Annotaciya. *Bul teziste xor bolıp qosıq aytıw hámde vokal-xor júmıslarınıń áhmiyeti boyınsha sóz etilgen.*

Gilt sózi: *Muzıka, estetika, ruwxıy, ádep-ikramlı, páklik, tárbiya, nama, shaxs.*

SING IN CHORUS

Abstract. *This thesis talks about the importance of choral singing, as well as vocal and choral work.*

Key words: *music, aesthetics, spirituality, morality, purity, upbringing, melody, personality.*

ПЕТЬ ХОРОМ

Аннотация. *В этом тезисе говорится о важности хорового пения, а также вокально-хоровой работы.*

Ключевое слово: *музыка, эстетика, духовность, нравственность, чистота, воспитание, мелодия, личность.*

Balalardıń muzıkalıq oqıwı dóretiwsılıktı rawajandırıwda sonday- aq vokal-xor júmıslarınıń áhmiyeti úlken. Búnda oqıwshılardı qosıq aytıwǵa qızıqtıra alıw júdá kóp tárepten úrenetúǵın hár bir shınıǵıw yáki qosıq oqıtıwshısı tárepinen jaqsı qılıp aytıp beriwine baylanıslı. Sebebi jas balalar menen alıp barılátúǵın vokal- xor júmısı kóbinshe oqıtıwshı dawısına eliklep aytıwǵa tiykarlanadı. Sonıń úshin oqıtıwshı jaǵımlı dawısı ústinde barqúlla júmıs alıp barıwı kerek. Vokal- xor júmısların ámelege asırıwda oqıtıwshı dawısın sazlaw, qosıq úyretiw protsessinde baslawısh klass oqıwshılarının dawıs diapazanı (do1 do 2), júmısshı diapozonı (mi 1 – fa 2- soli1) pirimar dawıslarında qollaw úshin qolay bolǵan (soli1 – lya1) dawısların anıq biliwi lazım.

Muzıka mádeniyatı sabaqlarında qosıq úyretiw bir neshe basqısh protsessinde ámelge asırıladı.

1. Balalar dıqqatın qosıqqa tartıw.
2. Qosıq haqqında oqıtıwshınıń kirisiw sózi (qosıq avtorları, shıǵarmanın mazmúnı, tariyxıy ózgeshelikleri haqqında qısqasha aytıp ótiw).

3. Qosıqtı analiz qılıwdı (muzıka túsındırmeli zatları, ladı, xarakteri mazmúnı sáwbet jolı menen belgilhilew).

4. Qosıqtı muzıkalıq bóleklerge bolıp úyretiw (túwri dem aliw, bolimdi aqırına shekem bólip tejep jetkiziw dóretiwshilik sıpatlar ústinde islew).

5. Qosıqtıń kórkem dóretiwshiligine erisiw (qosıq haqqındaǵı balalar alǵan tásirleri haqqında qısqa sáwbet ótkiziw yaǵniy úliwmalastırıw).

Muzıka tıńlaw.

Muzıka tıńlaw, muzıka mádeniyatı sabaǵınıń tiykargı faktori esaplanadı, sebebi muzıkanıń aytılıwı sazlı ráwishte qabıl etilip, onıń xarakteri, mazmúnı anlı ráwishte ózlestiriledi. Oqıwshılardıń túrmisliq tájiriybelerge tayanǵan halda hár bir muzıka shıǵarmasında málim bir sezim – túyǵuları sáwlelengen. Biz muzıka sabaǵınıń qaysı bir xizmetin almayıq, ol aldın muzıkanı tıńlap, qabıl etiwden baslanadı hám oqıwshılardıń rúxıyatına tásir etedi, sonıń úshin muzıka tıńlaw sabaǵı jetekshi xizmet esaplanadı.

Sabaqta tıńlanatúǵın hár bir muzıkalıq shıǵarma kórkemlik mazmúnı tárepten aldınǵı, sabaq mazmınına baylanıslı boladı dep ilimiylik, sistemalıq, izbe- izlik táreplerine ámel qıladı.

Muzıka tıńlaw bir neshe basqıshlar arqalı ámelge asırıladı;

1. Oqıwshılar itibarın muzıkalıq shıǵarmaǵa qaratiw hám oqıwshının kirisiw sózi.
2. Oqıwshının qosıq aytıwı yáki magnit jazıwdan shıǵarmanı tıńlawı
3. Shıǵarmanı sáwbet jolı menen muzıkalıq hám kórkemlik tárepten apiwayi analiz qılıw.
4. Shıǵarmanıń barlıǵın qayta tıńlaw hám shıǵarma haqqında oqıwshılardıń úliwma túsiniqleri haqqında sáwbet ótkiziw.

REFERENCES

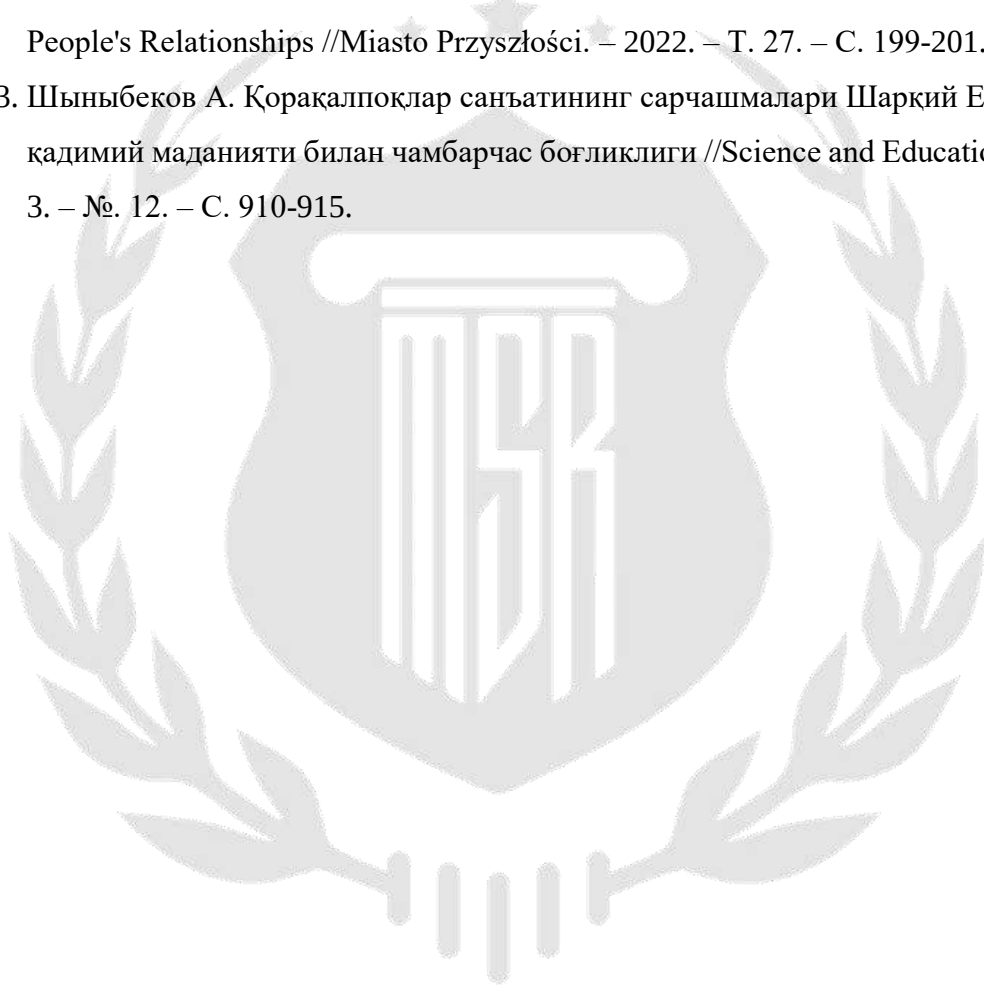
1. Esemuratov B. DEVELOPMENT OF CHILDREN'S CREATIVITY ON THE BASIS OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGY AS AN EXAMPLE OF KARAKALPAK FOLK SONGS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 835-840.
2. Esemuratov B. EDUCATION OF YOUNG PEOPLE TO PATRIOTISM, COURAGE, AND FREEDOM THROUGH SPOONS PERFORMED BY OTHERS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 197-202.

3. Ospanova R. THE SITUATION OF USING THE CREATIONS OF COMPOSER MUKHTOR ASHRAFIY AND DONI ZOKIROV IN MUSIC LESSONS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 190-196.
4. Ospanova R. WAYS OF DEVELOPMENT AND IMPROVEMENT OF MUSIC EDUCATION PEDAGOGY //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 822-828.
5. Jiyenbaevich M. I. The evolution of music pedagogy of the karakalpak people: Historical and theoretical aspects //Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities. – 2021. – T. 11. – №. 10. – C. 27-32.
6. Jiyenbaevich M. I. Competence-based approach in higher musical and professional education //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2022. – T. 12. – №. 4. – C. 42-47.
7. Moyanov I. TRAINING AND DEVELOPMENT OF ART PERSONNEL //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 65-69.
8. Jiyenbaevich M. I. COMPETENCE-BASED APPROACH IN HIGHER MUSICAL AND PROFESSIONAL EDUCATION //PROMINENCE OF INFORMATION BASES& MEDIA ASSESSMENTS IN THE POST CONFLICT MARKETING ENVIRONMENT.
9. Moyanov I. TRAINING AND DEVELOPMENT OF ART PERSONNEL //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 65-69.
- Моянов Ы. Д. ҚОРАҚАЛПОҚ ХАЛҚИ МУСИҚИЙ ПЕДАГОГИКАСИНИНГ ТАРИХИЙ-НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2021. – №. 5.
10. Моянов Ы. Д. ҚОРАҚАЛПОҚ ХАЛҚИ МУСИҚИЙ ПЕДАГОГИКАСИНИНГ ТАРИХИЙ-НАЗАРИЙ ЖИҲАТЛАРИ //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2021. – №. 5.
11. Ануаровна О. Р. ҚОРАҚАЛПОҚ ХАЛҚ КУЙЛАРИ ВОСИТАСИДА БОЛАЛАР ИЖОДҚОРЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ. – 2023.
12. Anuarovna U. E. IMPROVING THE MECHANISMS OF EDUCATING STUDENTS IN THE SPIRIT OF INTER-ETHNIC HARMONY BASED ON NATIONAL MUSIC IN THE CONDITIONS OF ETHNO-CULTURAL RELATIONS //International Journal of Advance Scientific Research. – 2023. – T. 3. – №. 09. – C. 329-333.
13. БОЛАЛАР Қ. Х. К. В., РИВОЖЛАНТИРИШ И. MODERN SCIENCE AND RESEARCH //MODERN SCIENCE. – 2023. – T. 2181. – C. 3906.

14. Ospanova R. DEVELOPMENT OF CHILDREN'S CREATIVITY THROUGH BLACK FOLK SONGS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 70-73.
15. Nawrizbaeva A. A. THE PERFORMANCE SKILLS OF KARAKALPAK BAKSHIS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 906-910.
16. Nawrizbaeva A. A. BAQSI, SÁZENDE GENJEBAY TILEWMURATOV'TIN ACTQARÍWSHÍLÍQ METHODS //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 10. – C. 218-223.
17. Muxammetdinova L. THE DEVELOPMENT OF THE ART OF GIVING IN NORTHERN PAKISTAN AS AN EXAMPLE OF THE YEARS OF INDEPENDENCE //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – №. 9. – C. 74-78.
18. Maxamatdinovna M. L. FOLKLORE AS A SPECIAL FORM OF CREATIVITY //International Journal of Advance Scientific Research. – 2023. – T. 3. – №. 09. – C. 282-284.
19. Makhammatdinovna M. L. As a Means of Providing Aesthetic Education to the Students of the Art of Embroidery //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – T. 2. – №. 3. – C. 149-152.
20. Askarova Z., Maxamatdinova L. Ceremonies Solemnly Held in Connection with Public Holidays //Miasto Przyszłości. – 2022. – T. 27. – C. 181-183.
21. Махамматдинова Л. ЎЗБЕК ВА ҚОРАҚАПОҚ МУСИҚА МАДАНИЯТИНИНГ РИВОЖЛАНИШИДА БАСТАКОРЛАРНИНГ ҚЎШГАН ҲИССАСИ //Oriental Art and Culture. – 2022. – T. 3. – №. 2. – C. 782-786.
22. Есанов М. ФОРМИРОВАНИЕ НРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ ЛИЧНОСТИ СРЕДСТВАМИ МУЗЫКИ //Oriental Art and Culture. – 2023. – T. 4. – №. 1. – C. 719-725.
23. Ayapova K., Yesanov M. Organization of Music Lessons by the Teacher in Various Ways //Miasto Przyszłości. – 2022. – T. 27. – C. 189-191.
24. Esanov M., Ametov A. DOIRA SAN'ATINING RIVOJLANISHI VA TARIXI //Oriental Art and Culture. – 2022. – T. 3. – №. 2. – C. 729-733.
25. Есанов М. Знание особенностей воздействия музыкального искусства на человека //Science and Education. – 2022. – T. 3. – №. 12. – C. 767-771.
26. Есанов М. О. ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУЛАРИДА ИЖРОЧИЛИК ТАРИХИ //Oriental Art and Culture. – 2022. – T. 3. – №. 1. – C. 578-584.

27. АЛЛАМБЕРГЕНОВА Г. ҚАРАҚАЛПАҚ БАҚСЫСЫ СӘЛМЕНБАЙ САДЫҚОВТЫҢ ДӨРЕТИҰШИЛИК ЖОЛЫ //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 10. – С. 112-117.
28. Allambergenova G. THE LIFE AND CAREER OF COMPOSER OSERBAI ALLANAZAROV //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 217-224.
29. Allambergenova G. GOALS AND OBJECTIVES OF MUSIC EDUCATION IN PRIMARY SCHOOL //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 849-855.
30. Tajimuratova S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 841-849.
31. Saginbaevna T. S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – Т. 9. – С. 386-392.
32. Sag'inbaevna T. S. Cultural Life in Uzbekistan during the Years of Independence //Spanish Journal of Innovation and Integrity. – 2023. – Т. 18. – С. 39-41.
33. Tajimuratova S. FORMATION OF STUDENTS'SKILLS OF INDEPENDENT PERFORMANCE THROUGH THE TEACHING OF ART HISTORY //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 841-849.
34. Saginbaevna T. S. Management and study of culture and art. – 2022.
35. Тажимуратова Ш. С. САНЪАТШУНОСЛИК ФАНЛАРИНИ ЎҚИТИШ ОРҚАЛИ ТАЛАБАЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ИШЛАШ КЎНИКМАЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. – 2023.
36. Tajimuraova S. S. INFORMATION AND COMMUNICATIONS IN MANAGEMENT //Journal of Integrated Education and Research. – 2022. – Т. 1. – №. 5. – С. 509-511.
37. Qudenov R. QORAQALPOQ XALQ QO'SHIQLARI ASOSIDA YOSHLARNI TARBIYALASH //«ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ». – 2023.
38. Kudenov R. WAYS TO TEACH FOURTH GRADERS A SINGING LESSON //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 225-232.
39. Kudenov R. METHODS OF CONDUCTING A MUSIC CULTURE LESSON IN THE FOURTH GRADE //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – №. 10. – С. 856-861.

40. Шыныбеков А. САМАРАЛИ НАТИЖАГА ЭРИШИШДА ЎҚУВЧИЛАР УЧУН ПЕДАГОГИК ВОСИТАЛАР //Евразийский журнал социальных наук, философии и культуры. – 2023. – Т. 3. – №. 11. – С. 76-79.
41. Shinibekov A. QORAQALPOQ MUSIQA MADANIYATIDA MILLIY OGZAKI IJODINING GAVDALANISHI //Miasto Przyszłości. – 2023. – Т. 39. – С. 204-206.
42. Shinibekov A. Historical and Social Events in Folklore Works from the Point of View of People's Relationships //Miasto Przyszłości. – 2022. – Т. 27. – С. 199-201.
43. Шыныбеков А. Қорақалпоқлар санъатининг сарчашмалари Шарқий Европа ва Осиё қадимий маданияти билан ҳамбарчас боғликлиги //Science and Education. – 2022. – Т. 3. – №. 12. – С. 910-915.

MODERN SCIENCE
& RESEARCH